

Prijatelj Srbov.

Zagreb. Žurnalista in civilnega geometra Vaso Nastić iz Semlina stal je pred tukajšnjim domobranskim sodiščem. Lani, ko so srbski vojaki vdri v Semlin, hodil je Nastić z njimi in prepeval srbske bojne pesmi. Zato je bil izdalem zdaj obsojen na 3 leta težkeje.

Občutna kazen zaradi navijanja cen.

Maribor. V Valehnečih pri Ljutomerju rojeni Alojz Senčar, trgovec v Ptuju, bil je že enkrat zaradi navijanja cen kaznovan; ker je v izrabljaju vsled vojnega položaja nastalih izrednih razmer zdaj tudi pri bakrenem vitriju (modri galici) navijanja cen zagrešil, bil je otožen pred mariborsko okrožno sodnijo. Senčar prodajal je bakreno galico po 3 krone za kilogram. Glasom neke fakture družbe za kemično in metalurgično producijo na Dunaju pa je bil kupil bakreno galico po 130 kron za 100 kilogramov. Mariborska sodnija ob sodila je Senčarja na en teden zapora in 2000 kron denarnega goba.

General Russki.

Glasom poročil iz Petersburga se je general Russki na podlagi carjevega ukaza od vrhovnega poveljstva ruske severne armade odstavil.

General Russki

Zemljevid k obstrelovjanju Varne.

Bolgarsko pristaniško mesto Varna je glasom nekega poročila iz Konstanze bilo od russkih vojnih parnikov obstrelovano. Utrdbe Varne

Zur Beschiebung Warnas durch die russische Flotte.

so na russki ogenj živahnod odgovorjale. Misli se, da so Rusi nameravali, izkratičeti čete pri Ekeni. Prinašamo zemljevid okoli Varne, ki bode bržkone v vojni še veliko vlogo igrala.

Vsak vojak

želi izvedeti novice iz svoje domovine. Najbolje posreduje te novice

naš „Štajerc“

ki je, je bil in ostane vedno

zvesto avstrijskega mišljenja!

Stariši! Nevestel! Bratje in sorodniki vojakov!

Naročite za naše drage vojake „Štajerc“

ki se jim naravnost od upravnštva na bojišče pošije. Treba je le naročino poslati in natančni naslov sporočiti

Napravite vojakom veselje

in naročite jim „Štajerc“.

Gospodarske.

Ravnanje z zmesnim gnojem (kompostom) po zimi.

V vsakem vrtu ali gospodarstvu je kup zmesnega gnoja, na katerega pride tekom poletja in jeseni iz vrtu, iz hiše in dvorišča mnogo odpadkov; ti potem razpadejo v zemljo in iz njih dobimo posebno dobro prhko in rahlo zemljo.

Zdaj po zimi se spravlja na kup zmesnega gnoja od časa do časa gnoj iz stranič ali gnojnica, da se ga obogati na redilnih snovih. Ako se mu po posameznih plasti primeša apna ali apneni odpadkov, pospešuje razkrojitev trohnečih snovi in tem zdrženo zorenje zmesnega gnoja.

Pa tudi, če kup po zimi zmrzne, se omehča, zrahla in zori gnoj. Kup zmesnega gnoja se lahko po zimi, če je zemlja že nekoliko zmrzla, premiče z najboljšim vsphem. Pri tem je pozornost na to, da kupi ne bodo previsoki. V obči bi naj kup zmesnega gnoja ne bil višji kakor eden meter, ker sicer trohneče snovi vsled pomanjkanja zraka ne morejo takoj dobro sprhniti.

Zemlja zmesnega gnoja se lahko smatra za »zrelo«, ako se nabranili snovi ne more več spoznati in je masa dobro razpadla.

Moralni bi imeti vedno dva kupa za zmesni gnoj, enega nezrelega, začetni kompost in kup zrelega komposta, ki se ga da kmalu porabit.

Vse odpadke se naj meče le samo na nezrel kup.

Razteptanje vrtnih gred po zimi.

Posebno v velikih mestih in v njih bližnji okolici pa tudi na deželi labko večkrat opazimo, da ljudje nemarno razteptajo vrtnje grede ali obdelana zemljišča, na katerih je letos zrastel krompir in zelenjava.

Vsled tega postaja zemlja v svoji rodovitnosti bistveno slabša, zrak, ki je neobhodno potreben za prevarjanje redilnih snovi, ne more v zemljo, in ravno tako ne mira, ki je znani kot najboljši orac, ki pomaga razkrojiti in omehčati.

V spomladji bomo brez izjeme nasadili krompija in različnih vrst zelenjave na istih zemljiščih in vrtnih gredah, da dobimo za zadostno preskrbo prebivalstva

Izpred sodišča.

Vojaška liferanta.

Budimpešta. Pred tukajšnjim sodnijo sta bila obsojeni vojaška liferanta Samuel Neumann na 6 mesecev, Jožef Neumann pa na 4 mesece težkeje; poskušala sta podkupiti vojaške uradnike, da bi slabo blago za armado sprejemali kot dobro. Število sleparskih vojaških liferantov na Ogrskem večinoma židovskega plemena narašča prav hudo, to pa vključno s tem podumljenemu burskemu narodu podkupiti.

ačanega trdno držal. Priskočila sta na pomoč iz svomih skrivališč dva lovca, nakar so vsi trije Štruklji dobrotno zvezali v vrvmi in ga peljali v Krško; k. Oma cesti ga je sprejela orožniška patrulja. Izročenječeli so morila deželna sodnina.

Nove odredbe o izdelavi kruha in peciva. itelje, Wr. Ztg. objavlja ministerialno naredbo, s pod zakatero se dopolnjujejo in postrujejo predpisi o 61 mizdelavi in prodaji kruha in peciva. Glasom te je zanarede more notranji minister na predlog žito in zeloprometnega zavoda dovolil za deželo in okraj občini izjeme v dosedanjem prepovedi glede 478 porabe pšenične moke za pecivo in kuho. Narejena liredba uvaja dalje splošno prepoved za obrtno kmalzidelovanje in prodajo malega peciva vseh vrst. rašči pšenična in ržena moča se sploh ne smeta več uporabljati za izvajanje slaščic ne v slaščičarski črnah, pekarnah, ne v gostilnah in točilnicah. Izobilje delovanje slaščic z uporabo nadomestilne moke 97 sice dovoli le dva dni v tednu. Obrtno izdelovanje peciva »caces« more politična deželna oblast ne. K. Ble omejiti kakor doslej, marveč tudi popolnoma če prepovedati. Obrtno izdelovanje slaščic iz surotriškega masla v zvahanega testa se splošno premisli pove. Naredba, ki stopi v veljavlo due 23. dečembra, prepoveduje končno pekom in slaščičarji. Zatem od treh oseb napravljeno testo sprejeti v raz za peko.

Marca meseca mir? Italijani pričakujejo umi za marca meseca mir. Rimski list »Avanti« se namočišči peča s končno sojo laške zbrinice in opomili izvoz zara, da je minister Salandra dejal: »Prijatelji in množični sovražniki so v tem lahko edini, da se sme o premeseca marca pričakovati mir!«

600 novih milijonarjev. Tekom sedanja vojne koliko je na stotisočje ljudi izgubilo svoje življenje, postal zdravje in imetje, na tisoče ljudi pa je brez vozov posebnega truda obogatelo. Nemški listi računajo, da je le na Avstro-Ogrskem kakih 600 milijonov oseb, ki so med vojno postali milijonarji. Koča Žuljko jih je pa, ki so pridobili sicer manjša, a pa paverdar znatna premoženja. Teh vojnih dobičkov, ki so tolikokrat na precej brezvestni način skoraj jopičeni, se drže pač kri in solze milijonov drugej njih ljudi...

Zopetno prebiranje 43- do 50 letnih črnali se vojnikov na Ogrskem. Ogrski listi poročajo: V Sitar posameznih okrajih, ne pa v celi deželi, se bo začel vršilo zopetno prebiranje 43- do 50 letnih črnovojnikov; tozadne oblastvene naredbe bo dobila v kratkem izšla.

Razpuščena društva v Dalmaciji. Dalmatinsko se je namestništvo je razpustilo naslednja društva: njim Hrvatska sokolska društva v Splitu, v Omišu malce in v Kaštel Novem, Ljudsko čitalnico v Lučenču, Manušu, Pučko zoro v Splitu in hrvatski akademični klub.

Eksplozije v Ameriki. Graška »Tagespost« poroča po nekem zasebnem pismu iz New Yorka, da je bilo v zadnjih tednih v Ameriki pet fabrik v zrak spuščenih. Škode se ceni na več kot 20 milijonov dolarjev. Samo v eni fabriki je bilo uničenih 800 kanonov, ki so bili namenjeni za francosko in angleško armado. Obenem je zletelo v zrak na stotisočje šrapnelov in drugih izstrelkov.

Nemški list v Belgradu. V Belgradu je začel izhajati nemški list pod imenom »Belgrader Nachrichten«.

Dvotirna proga Karlovac—Ogulin. List »Eisenbahn« poroča: Kakor je znano, je proga Budimpešta—Reka državne železnice enotirna. Z zgradbo proge Ogulin—deželna meja blizu Knina (ogrsko-dalmatinska železnica) in z otvoritvijo proge Karlovac—deželna meja blizu Metlike se mora pričakovati v skorajšnji bodočnosti neposredno črto iz Ljubljane čez Bubnjarci—Karlovac—Ogulin—Knin do Splita. Zaradi mogočnosti takega neposrednega prometa je upati, da promet zelo naraste, ter se ne bo mogel razvijati na onem delu proge Karlovac—Ostarije, vendar tega se mora imenovani del proge pretvoriti v dvotiren. Otvoritev drugega tira se otvorja javnemu prometu najbrže istočasno, ko bo dograjena ogrsko-dalmatinska železniška proga.

Buri oproščeni. Iz Johannesburga poročajo: General De Wet in 118 drugih vjetih Burov, ki so bili obsojeni zaradi velezidaje, so bili izpuščeni. Pomilovanje teh Burov je premeten korak angleških gospodarjev, ki se hočejo s tem podumljenemu burskemu narodu podkupiti.

potreba živila, ki bodo dragocen nadomestek za drag kruh in meso.

Vse grede in zemljišča, ki niso obsajena z zelenjavo, bi morali varovati, da se jih ne potepita, in kar najhitreje, še pred zimo, prekopati in izorati, da dobi zemlja čez zimo pod vplivom zraka in mraza prhko in vlažnost, ki je tako potrebna za rastline v spomladici.

Potepljana zemlja je pa tudi v spomladici še trda in za nasad manj sposobna.

Hlevi za perutnino morajo biti topli.

Vsakemu reditelju perutnine je znano, da začnejo zlasti mlade kokoši v toplem hlevu okoli božiča jajca nesti. Od kokoši pa, ki so v hladnih ali celo mrzlih hlevih, bomo dostikrali celo v februarju zastonj pričakovani zaželenjeni sveži jajci.

Zival namreč porabi v mrzlih hlevih mnogo redilnih snovi, ki jih dobijo iz hrane za proizvajanje za živilje in potrebne lastne topote.

Te snovi se po v temelju hlevu lahko večinoma potrjabijo za proizvajanje za nas tako dragoceni jajci.

Zaradi tega je treba perutninske hlevy kolikor močno zadelati proti mrazu in jih ohraniti tople.

Pri hudi zimi in slabem vremenu ustinstvo kokoši v hlevu, samo moramo jim dati priložnosti, da razkopavajo in jim dajati dovolj piče in vode, ker si je sami ne morejo poiskati. V vsakem hlevu bi naj bil odprt za boj s peskom in pepelom za kopanje.

Oton Brüders,

strokovni učitelj in vodja poizvedovalnega mesta za nadzor zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Prva številka „Štajerca“

v novem letu 1916 prihaja danes v roke naših prijateljev.

V tem letu stal bode naš list istako na stališču našega naprednega, avstrijskega ljudskega mišljenja. V prav nobenem oziru se nismo in se ne bodo nikdar spremenili. Kajti mi hočemo, da ostane

tudi v bodoče zvesti zagovornik ljudskih pravic.

Obračamo se tedaj na vse cenjene naročnike, somišljenike in prijatelje, da naj nam i oni v novem, kakor upamo v vsakem oziru, srečnejšem letu

zvesti ostanejo

ter da naj z vsemi močmi na razširjenju lista in njegovih načel delujejo.

Vsakdo naj bode naročnik „Štajerca“!

Vsakdo naj podpira „Štajerca“!

Vsakdo naj pridobiva novih naročnikov „Štajerca“!

Vsakdo naj zahteva po gostilnah, brixnicah, v trgovinah kakor tobak-trafikah „Štajerca“!

Vsakdo naj pošilja svojim sorodnikom na bojišču „Štajerca“!

Tako bodo razširili krog svojih prijateljev, s tem pa tudi povečali in izboljšali list!

Živijo Štajerci!

Nove pridobitve od hiše do hiše dela firma Grolich s svojimi snovmi za domača pijačo, ki stanejo po povzetju samo K 450 in zadostujejo za napravo 100 litrov najrazličnejših vrst domača pijača. Dobijo se pri Johnu Grolichu, Engel-Drogerie, Brunn, št. 636, Moravici.

Vojške ure, ure na zapestnik v jeklu, niklu, srebru in zlatu so najboljša darila za Božič in Novo leto. Priporočamo svojim cenjenim čitalcem znano ursko f. Maks Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51, ki pošilja na zahtevo vsakomur ilustrirani cenik zastonj in franko.

Mleko je malo in dostikrat se ga ne more otrokom toliko dati, kakor bi bilo to želeti. V obliki puddingov, narejenih iz dra. Oetker pudding-priprava, 1/2 litra mleka, 5 dgk sladkorja, zamore se mleko štediti in vendar otroškemu organizmu zaželjeno redilno sredstvo dovesti. Veselji je videti, kako se otroci vsake starosti na teh puddingih razveselijo.

Pri vladajočem gorkem letnem času je priporočljivo, ako se ima v vsaki hiši desinfekcijsko sredstvo. Opazujmo na današnji inzert Lysopoform-tvorne.

Pri zamašenju se ne vzame črevu škodljivo, zelodec oslabuječe odvajalno sredstvo, marveč Fellerjeve zelodec okrepčuječe milo odvajajoče Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice“. To rastlinski naravno želodčno sredstvo odlikovljeno je pred vsem umetno sestavljenim, črevesu škodljivim mineralnim vodam. Vzamejo je tudi rade žene in otroci. 6 škatljic pošte franko za samo

4 K 40 vin. lekarji E. V. Feller, Stubic, Elza-trg 241 (Hrvatsko). Vedno naj bi bilo v hiši. Istotako izkušeni zanesljivi Fellerjev „Elza-fluid“, 12 steklenic franko 6 K.

Priznake življenja, to je rojstni dan, god, birma, zaroka, poroka, delavski jubilej, srebrna in zlata poroka itd. clepšamo svojim ljubim z darili. Pri izbiro daril pa naj se vedno nato misli, da mora darijo dotičnemu res trajno veselje napraviti. Ne kupuje tehd Šund-blaga iz bazarjev, marveč le blago iz staroznane kriščanske specijalne hiše H. Suttner v Ljubljani št. 701. V bogato ilustriranem katalogu te firme, ki se ga naj z dopisnico zahteva, najdemo krasne predmete za darila po nizkih canah, zlato in srebrno blage, ure, verižice, kinč itd.

la kislo zelje

K 36 — 100 kil proti naplačilu dobavajo Brüder Jellenik, Bisenz, Moravko. Isče se za stopnika. 537

Kolarskipomočnik in učenec

se takoj sprejmata pri gosp. Francu Merz, kolarski mojster, Breg pri Ptaju. 534

V temi

noči, v temnih prostorjih, zamore se vedno videti, kako pozno je, brez da se prizge luč, aka se posedue Radium-uro! Kupi naj se le Suttnerjeve Radium-ure, ki imajo trajno svetilno ne pa one manjševne konkurenčne svetilne ure, katerih vredna fosforjeva svetilna masa v kratkem času obledi.

SUTTNER

IKO

600.	Fina prava niklasta anker-remontoar-ura, teče v menjih, s l.-radium svetločo se ciferino in kazalec, je natanko regulirana	K 8
1280.	Radium-budilnica, ki sveti	K 9
1279.	Moderna radium-budilnica za statki	K 18
712.	„IKO“ niklasta anker-ura, 15 rubisov	K 14
785.	Srebrna cil. remontoar, 15 rubisov	K 13
422.	Niklasta verižica, K 1.75, dolga verižica	K 1
1450.	Verižica iz bele kovine, trajno lepa	K 2
813.	Srebrna damnska ura, zlati rob	K 12
817.	Srebrna damnska ura, dvojni mantel	K 13
1548.	Srebrna ura na zapestnik, tula	K 25
1149.	Srebrna broša	K 1
1673.	Srebrni ubani	K 1
1675.	Srebrni ubani	K 3
1697.	Ubani, zlato na srebro	K 5
1113.	Ubani, zlato na srebro	K 2
979.	Srebrni privesek, masiven	K 4
410.	Niklasta anker Roskopf-ura	K 9
1203.	Dobra ura-budilnica	K 9

Krasni katalog zastonj in franko!

Razpošiljatev proti povzetju ali naprejplačilu svoj Kar ne dopade, se izmenja!

Vsaka ura je natanko repasirana, strokovnjaško oljena in zapira proti prahu.

Lastna fabrika ur v Švicari.

H. SUTTNER v Ljubljani št. 701.

Kriščanska svetovna razpošiljalna hiša. — Nima filialke.

Lastna precizija znamka „IKO“ svetovno znana.

Sode za olje in petrolej

kupi v vsaki množini po naj boljših dnevnih cenah

Vinzenz Wagner, fabrika olja

Dunaj, Stadlau.

29

Majer

s 4 do 5 delavskimi močmi se tako hitro kakor mogoče sprejme.

51

Mesečna plača 50 kron

ter njive mleko od 3 krav z dnevno plačo 80 vinarjev.

Naslov Richard Ogriseg, Maribor Langerg. 17.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj.
Zdravniško spršitevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi

13

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Denar mečete proc

ako plačujete velike cene za fine likerje, ker morete sami pripraviti najnajvišje vrste z mojnimi omajki. Isteckl. s uporabim navodilom za napravo 5 litrov najnajvišje rumu ali „Altavatra“, benediktince, cesarsice, kumlovec, magoradja, črešnjeva, ananas, maraskina, vaniljeva, punca, poprovence, angleške grentice, kave, kaka, šafarz, dišeča perla, višnje, hudega likerja, allasa, brinjeva, jerzabinke, silovke, kozjaka K 190; 3 steklenice K 450; 6 steklenic K 750; 12 steklenic K 1350 franko po povzetju. Ne more se skazati! Pisten le pri

JAN GROLICHU, drožerija pri angelu, BRNO 92, Morava.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežuječe, dobre in žejo gaseče si lahko vsak sam prirede z malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik, grenadine, malinove, poprove meta, muškatnica, pomarančica, dišeča perla, višnjevec, skazati se ne more. Ta domača pijača se lahko pije poleti bladna, pozimi tudi vroča, namesto rumu in žganja. Snovi z načinjenim navodilom stanejo K 450 franko po povzetju. Na 5 takih poroj dodam 1 povrh zastonj.

Ivan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 92, Morava.

Dijamanti za rezanje stekla

za steklarje in domače rabe. — Štev. 1 za steklo v oklini K 240. — Štev. 2 za nav. močno steklo K 360. — Štev. 3 za vse vrste brusi, steklo K 5-50. — Štev. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala K 8-. — Povzetje 35 vin. več. Za rečino in solidno blago jamic.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 92, Morava.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, bitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Lackiererg. 6/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelu varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram; v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Moj kosmetični

Petrolej za lase

Delavci v naftandokupih in petrolejskih raditvah je potreben nikoli plesati. Jaz sem našljedstvo petrolej predsednik v kosmetiku za lase in dosegel v njem najlepše uspehe pri redčih laseh in pri izpadanju las. Dobiva se samo v moji drožerji „zum welsens Engel“ v Johannengasse v Brus. Stekljenica stane K 10—, 6 steklenic K 5-50, 12 steklenic K 10—. Postnina znaša K 105 do K 115. Manj kot z steklenicami se ne posluša.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu v Brnu 92, Morava.

Framydot je sredstvo za pomlaševanje lase, ki rdeče, svelte in sive lase in brade za trajno temno pobavar.

1 steklenica s poštino vred K 2-3.

Rydyl je rožnata voda, ki živo porodiča bledu lase. Učink je dobro.

Naslov za narodila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu Brno 92, Morava.

500 KRON V ZLATU

če ne odstrani Grolich z zraven spadajočim milijonom edinstvenih vrednosti, obrazno redčico itd. in ne skrimo kožo našo dobro svežo vnosno. Cena K 315 s poštino vred 3 porcij stanejo K 8-30, 6 porcij K 15-25. Vse brez kakih nadaljnih stroškov. Naslov za narodila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, BRNO 92, Morava.

VARITE PIVO DOMA

po preizkušenem navodilu. Snovi za 25 litrov jiva s 50 zamaski 2 K, poština 84 vin.; na 5 takih poroci se ena navrže in pošte poštino vredno. Naročite torej za več tovarisev.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, BRNO 92, Morava.

Rudečica nosa

kakor tudi na licih, pege, zajedniki, grbe, oblapna koža in sponi vsi maledzi na koži izginejo zajamčeno, ako se rabi izkušen dr. A. Rix-ov Pasta Pompadeur. Popolnoma neškodljivo sredstvo. Poskus stane 1 kruna. Velika doza 3 krun. Dr. Rix-ovo biserno mleko (Perlenmilch) tekoči puder v barvah roza, belo in naravno žolto, steklenica 3 krun.

Pošilja se diskretno od

Zaloge so v Mariboru: Lekarna k „angelu varuhu“, lekarna k „zlatemu jelenu“, parfumerija A. Kauč in drožerija „Adria“.